

Remissyttrande

Datum 2024-02-06

Diarienummer RS 2023-05931

Ert diarienummer S2023/02549

Socialdepartementet

Rätt förutsättningar för sjukskrivning (SOU 2023:48)

Sammanfattande synpunkter

Västra Götalandsregionen (VGR) välkomnar utredningen, som berör ett viktigt område där utveckling behöver ske för en god patientsäkerhet.

Det är angeläget att de försäkringsmedicinska frågorna uppmärksammas. För patienter som har kontakt med hälso- och sjukvården behöver hanteringen utvecklas vidare. Det behövs ytterligare evidens inom området.

VGR välkomnar särskilt förslagen om att förtydliga de olika aktörernas uppdrag och ansvar, samt de delar som berör medicinsk information.

VGR instämmer huvudsakligen i utredningens förslag och lämnar nedan synpunkter om vad som bör beaktas i den fortsatta utvecklingen.

5.1.2 Samlad information om sjukförsäkringen och sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen

VGR instämmer i utredningens förslag. Det behövs en ökad kunskap hos sjukskrivna personer, allmänhet och berörda aktörer om sjukförsäkringen, sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen samt de olika aktörernas roller.

5.2.1 Uppdrag att klarlägga behovet av medicinsk information i sjukpenningärenden

VGR instämmer i utredningens förslag. Försäkringskassan hanterar sjukförsäkringen och ska därmed avgöra vilken information som behövs i varje ärende. När det gäller medicinsk information är det dock hälso- och sjukvården som kan avgöra vilken information som är rimlig och möjlig att lämna. Hälso- och sjukvården arbetar med utgångspunkt från patientens medicinska och försäkringsmedicinska behov, och kan enbart uttala sig om medicinska omständigheter och därmed relaterade konsekvenser. Informationen kan variera beroende på varje enskild patients situation och behov.

5.2.2 Förenklat intygande i korta sjukskrivningar

VGR instämmer delvis i utredningens förslag. Informationsöverföring via intyg bör inte vara mer omfattande än den aktuella situationen kräver. Den administrativa bördan för hälso- och sjukvården i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen bör begränsas så mycket som möjligt.

Förenklat intygande bör inte utgå från diagnos då varje patient är unik. Samma diagnos kan få helt olika konsekvenser avseende aktivitetsbegränsning och eventuell nedsättning av arbetsförmågan. VGR välkomnar därför en fortsatt utredning om förenklat intygande, men önskar en översyn av hela systemet.

5.3.1 Lagen om koordineringsinsatser bör utvärderas och förstärkas gällande samarbetet mellan hälso- och sjukvården och arbetsgivare

VGR instämmer i utredningens förslag. Lagen om koordineringsinsatser bör utvärderas utifrån bland annat vilken effekt insatserna har.

Målsättningen bör vara att koordineringsinsatser är en del av hälso- och sjukvårdens försäkringsmedicinska arbete. Koordineringsinsatserna bör ha särskilt fokus på inträde i eller återgång till arbete för de patienter som har behov av detta stöd. För individer i yrkesverksam ålder är möjligheten till arbete, studier eller annan sysselsättning väsentlig för deras hälsa och välbefinnande.

VGR delar utredningens uppfattning om att kontakter mellan hälso- och sjukvård och arbetsgivare samt arbetsförmedling kan utvecklas. Detta får dock inte leda till att hälso- och sjukvården tar över arbetsgivarens ansvar. Detta gäller också övriga berörda aktörers ansvar. Den enskilde patienten måste alltid vara delaktig i detta samarbete.

5.3.2 Skapa förutsättningar för effektiva digitala informationskanaler mellan aktörerna

VGR instämmer i utredningens förslag. Dagens samhälle bygger på och förutsätter digital kommunikation. På ett juridiskt hållbart och patientsäkert sätt behöver kommunikationen mellan aktörer i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen fungera effektivt utan onödig och tidskrävande administration. Patienter förväntar sig att de olika aktörerna som är involverade i deras sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess har kontakt. Detta måste utgå från det samtycke som patienten i så fall gett om vilken information aktörerna kan dela.

5.3.3 Prövning av förutsättningar att återgå i arbete

VGR instämmer i utredningens förslag. För patienter som på grund av sjukdom eller skada inte kunnat vara i arbete är det väsentligt att det inte finns hinder för återgång i arbete och att det finns ett tydligt stöd i återgången. Det är önskvärt med fler verktyg i rehabiliteringsprocessen.

5.4.1 Nationellt kompetenscentrum för försäkringsmedicin i hälso- och sjukvården

VGR instämmer i utredningens förslag. Socialstyrelsen bör vara den samlande kraften gällande försäkringsmedicinska frågor. Området har genomgått en omfattande förändring de senaste åren då regionerna har arbetat intensivt med att tydliggöra vad hälso- och sjukvårdens försäkringsmedicinska arbete och ansvar innebär. Det finns behov av ett nationellt stöd till hälso- och sjukvården i försäkringsmedicinska frågor, och för att ge allmänhet och andra aktörer transparent information.

5.4.2 Specialisering och utbildning inom försäkringsmedicin

VGR instämmer delvis i utredningens förslag. Det är väsentligt att all personal som arbetar i hälso- och sjukvården och har kontakt med patienter, som kan ha försäkringsmedicinska behov, har tillräcklig kunskap i ämnet. Att Socialstyrelsen ser över utbildningsmål för klinisk försäkringsmedicin för samtliga relevanta specialiteter inom läkares specialisering är viktigt då ämnet har utvecklats de senaste åren och målbeskrivningar vid specialiseringstjänstgöring behöver följa utvecklingen.

5.4.3 Stöd till specialiserade försäkringsmedicinska verksamheter inom regionerna

VGR instämmer delvis i utredningens förslag om att stimulera utveckling av försäkringsmedicinsk verksamhet. Förslaget innehåller flera olika delar gällande bland annat kompetensutveckling och klinisk verksamhet. Det är svårt att bedöma förslaget effekter för hälso- och sjukvården. Regionerna som ska utforma detta har också olika förutsättningar. VGR vill betona vikten av att en utvärdering bör göras innan en utveckling påbörjas.

VGR delar utredningens syn på att verksamheter kan behöva stöd i komplexa ärenden. Specialiserad kunskap och insatser från fler professioner kan behövas. En specialiserad verksamhet skulle kunna ha en stödjande och konsultativ roll. VGR instämmer inte i utredningens förslag om att behandlingsansvaret kan tas över av specialiserad försäkringsmedicinsk verksamhet. Ansvaret ska alltid vara kvar hos den verksamhet som behandlar patienten då rehabiliteringsprocessen oftast gynnas av närhet mellan vårdgivare och andra aktörer.

Regionstyrelsen
Västra Götalandsregionen

Helén Eliasson
Regionstyrelsens ordförande

Håkan Sandahl
Regiondirektör